

Advies over dringende maatregelen voor het onthaal van vluchtelingen in onderwijs

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies: op eigen initiatief

**Uitgebracht door de Algemene Raad op 24 september 2015 met
eenparigheid van stemmen**

Vorbereiding: door de Werkgroep Vluchtelingen in onderwijs, onder
voorzitterschap van Mevr. Mia Douterlungne

Dossierbeheerder: Geertrui De Ruytter

INHOUD

1 ZORG DRAGEN VOOR ELK KIND, ELKE JONGERE, ELKE VOLWASSENE OP DE VLUCHT	3
2 ONDERSTEUNING	4
2.1 ALLE ONDERWIJSPARTNERS INFORMEREN EN SENSIBILISEREN	4
2.2 OPROEPEN TOT EEN WARM ONTHAALBELEID MET BETROKKENHEID VAN OUDERS EN LEERLINGEN	5
2.3 SAMENWERKEN MET ANDERE ONDERWIJSINSTELLINGEN EN MET NIET-ONDERWIJSPARTNERS	5
3 EXPERTISE DUURZAAM OPBOUWEN	6
3.1 EXPERTISE I.V.M. ONTHAALONDERWIJS AAN ANDERSTALIGE NIEUWKOMERS UITBREIDEN EN VERANKEREN	6
3.2 EXTRA OMKADERING VOOR SPECIFIEKE SECTOREN	6
4 CAPACITEIT VOORZIEN	7
5 SPREIDING OVER SCHOLEN EN REGIO'S	7
6 REGELGEVING AANPASSEN EN AFWIJINGEN MOGELIJK MAKEN	8
6.1 PROGRAMMATIEPROCEDURE VERSNELLEN	8
6.2 INSCHRIJVINGSDECREET: AANMELDINGSPROCEDURES OPTIMALISEREN	9
6.3 SOEPEL OMGAAN MET KANTELEEF TIJDEN	9
6.4 ERKENNING BUITENLANDSE DIPLOMA'S EN OPTIMALISERING VAN EVC-PROCEDURES	9
6.5 NT2 GEÏNTEGREERD AANBIEDEN	10
7 DATA VERZAMELEN EN BELEID MONITOREN	10
8 INTERSECTORAAL WERKEN IS NOODZAKELIJK	11

1 Zorg dragen voor elk kind, elke jongere, elke volwassene op de vlucht

Onze samenleving staat vandaag voor de uitdaging om voor een acut toenemende toestroom van vluchtelingen de gepaste opvang te voorzien. De bestaande kaders staan onder druk en er zijn op korte termijn bijsturingen en extra maatregelen nodig. Veel sectoren van de samenleving zijn hierbij betrokken. Ook in onderwijs zijn op korte termijn bijsturingen en extra maatregelen nodig.

Onderwijs is een mensenrecht, goed onthaalonderwijs een opdracht voor alle scholen en centra

Voor de vluchtelingen die hier vandaag aankomen, is een goede start in het Vlaamse onderwijs cruciaal voor hun verdere schoolloopbaan én voor de integratie in onze samenleving. Onderwijs is een mensenrecht, een recht van elk kind, elke jongere, elke volwassene. Onthaalonderwijs is in die zin een opdracht van alle scholen en centra zodra ze één of meerdere (anderstalige) nieuwkomers als leerling of cursist hebben.¹ Ons Vlaams onderwijs heeft een lange en sterke traditie op dat vlak. Scholen en onderwijsinstellingen beschouwen het als hun opdracht om alle vluchtelingen, kinderen, jongeren en volwassenen, een goed en breed onthaalonderwijs aan te bieden.

Verankerd in een breed beleid

Het onthaalonderwijs is verankerd in een breed zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. Goed onthaalonderwijs is ingebed in een schoolcultuur waarin streven naar welbevinden, fysieke en mentale gezondheid van lerenden en personeel, een veilig en verbindend schoolklimaat, ... als doelstellingen voorop staan. Dit is des te meer een zorg voor kinderen en jongeren, maar ook voor volwassenen die getekend zijn door oorlogstrauma's, verlieservaringen, lichamelijke uitputting.² Nieuwkomers hebben nood aan ondersteuning die erop gericht is dat zij zich goed voelen in hun nieuwe (school)omgeving, aan opname in een nieuwe groep van vrienden waarin ze zich thuis voelen en die hen de nodige veiligheid en stabiliteit biedt om zich verder te kunnen ontplooiën. De extra maatregelen op het vlak van opvang en onthaal in onderwijs moeten en kunnen hier op aansluiten.

Uitdagingen zijn ook kansen

De snel toenemende diversiteit van onze samenleving (talig, etnisch, cultureel, levensbeschouwelijk, ideologisch, ...) schept uitdagingen én kansen.³ Door de vluchtelingencrisis worden deze vandaag nog scherper gesteld. Veel van onze bestaande opvattingen over migratie, over de multiculturele samenleving, over integratie ... worden bevraagd. Bij leraren, begeleiders,

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers](#), 24 januari 2013. De Vlor formuleerde in dit advies vier hefboomen voor een effectiever onthaalonderwijs, die lokaal of op het niveau van de anderstalige nieuwkomer concrete invulling krijgen: een krachtiger toeleidingsbeleid; flexibilisering van het initieel onthaalonderwijsaanbod; inzetten op expertise; meer aandacht voor de volledige schoolloopbaan, in de tijd en in de breedte.

² Zie bijvoorbeeld de getuigenissen van vluchtelingen: United Nations High Commissioner for Refugees (2015). [All Born on 01/01. A Snapshot Assessment of Afghan Asylum-seekers in Belgian Collective Reception Centres](#).

³ Zie ook Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Gedragen beleid in onderwijs. Memorandum voor de Vlaamse regering 2014-2019](#), 23 januari 2014, p. 28 e.v. over de onderwijskundige uitdagingen van een superdiverse samenleving.

ouders, leerlingen, ... leven veel vragen, over hoe onderwijs best inspeelt op de talige, culturele, sociale en religieuze achtergronden en de thuissituatie van de leerlingen. De actuele vluchtelingencrisis stelt leraren- en docententeams voor een belangrijke maar complexe opdracht. De raad heeft in vorige adviezen al meermaals een lans gebroken om diversiteit in onderwijs als bron van (en niet als hindernis voor) leren te benutten.⁴ Onze onderwijsinstellingen willen zich engageren om hun opdracht op te nemen, maar daarvoor moeten ze kunnen rekenen op ondersteuning, expertise, de nodige capaciteit en een soepel regelgevend kader.

In dit advies worden enkele noden opgesomd die op relatief korte termijn (4-tal maanden) een oplossing vragen.⁵

2 Ondersteuning

2.1 Alle onderwijspartners informeren en sensibiliseren

Op zeer korte termijn vraagt de raad aan de overheid om een netoverschrijdend initiatief te nemen, om in overleg met de pedagogische begeleidingsdiensten, voor onderwijsinstellingen en clb vorming te voorzien over de opvang van vluchtelingen. Alle leraren en onderwijspersoneel, in alle onderwijsniveaus en -sectoren, zouden zicht moeten hebben op hoe best om te gaan met vluchtelingen, hoe hierover te communiceren in de klas/lesgroep, met medeleerlingen en -cursisten, met ouders van alle leerlingen, ...

Omdat we door deze opvangcrisis een uitbreiding van het onthaalonderwijs mogen verwachten, is het belangrijk dit vormingsinitiatief naar alle scholen en instellingen, van alle onderwijsniveaus, te richten en niet alleen naar diegenen die nu al betrokken zijn bij het specifiek onthaalonderwijs in lager onderwijs of secundair onderwijs. Tegelijk met een vormingsinitiatief zijn onderwijsactoren vragende partij om kennis over het omgaan met anderstalige nieuwkomers vanuit een centraal digitaal platform te ontsluiten.

Onderwijsactoren zijn in de realiteit dikwijls het eerste aanspreekpunt. Om mensen gericht en adequaat te kunnen doorverwijzen moet er voldoende, heldere en toegankelijke informatie beschikbaar zijn. Er is nood aan algemene informatie over asielprocedures en opvang van vluchtelingen. Ook rond de invulling van voogdijschap en de rol van pleeggezinnen voor vluchtelingen in relatie tot de ondersteuning van de schoolloopbaan van kinderen en jongeren leven vragen.

Hiervoor is uiteraard een nauwe samenwerking tussen de onderwijsoverheid en Fedasil noodzakelijk en is er op Vlaams niveau samenwerking tussen beleidsdomeinen nodig. Daarnaast is er bij lokale onderwijsactoren ook een specifieke vraag om geïnformeerd te worden over de lokale situatie en de plannen van Fedasil in de lokale omgeving.

⁴ Idem, p. 29: "De Vlor geeft verder als centraal aandachtspunt mee dat het leren van lerenden niet mag gehinderd maar net gestimuleerd zou moeten worden door toenemende diversiteit. De uitdaging, hoe moeilijk ook, ligt er in de (super)diversiteit als norm en vertrekpunt te nemen, als bron eerder dan als weg te werken hindernis".

⁵ Zie ook Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [14 fiches voor de onderhandelaars van de nieuwe Vlaamse regering](#), 22 mei 2014, Fiche 'Gelijke onderwijskansen' waar onder de noemer 'Onthaalbeleid' een aantal voorstellen voor de versterking van het onthaalbeleid staan opgelijst per onderwijsniveau.

2.2 Oproepen tot een warm onthaalbeleid met betrokkenheid van ouders en leerlingen

Scholen kunnen voor de kinderen van vluchtelingen maar ook voor hun ouders een veilige en stabiele omgeving bieden. Daarvoor zijn een warm welkom en een goed onthaalbeleid voor deze groep extra belangrijk. Ouders en leerlingen kunnen betrokken worden bij het onthaal van de nieuwkomers. Dat zal het onthaalbeleid nog krachtiger maken.

Het hoger aangehaalde vormingsinitiatief zou de onderwijsinstellingen warm moeten maken voor de kansen die er liggen op het vlak van ouder- en leerlingenparticipatie. Ook het clb kan hier een ondersteunende rol spelen.

Ingebed in een warm onthaalbeleid zouden scholen verder gesensibiliseerd en ondersteund moeten worden om een project rond NT2 aan ouders van hun leerlingen op te zetten. Er bestaan in het veld al heel wat voorbeelden van samenwerking tussen centra voor basiseducatie en voor volwassenenonderwijs en leerplichtscholen rond geletterdheid (zie ook verder in 6.5).

2.3 Samenwerken met andere onderwijsinstellingen en met niet-onderwijspartners

Vandaag zien we dat al heel wat scholen die OKAN aanbieden, beroep doen op een breed netwerk van externe organisaties met wie ze samenwerken (bijvoorbeeld Vluchtelingenwerk, Pleegzorg Vlaanderen, ...). In het eerdere advies over onthaalonderwijs sprak de Vlor daarover in termen van 'onthaalonderwijs in de breedte'. De sociale integratie moet ook buiten de schoolmuren plaats vinden: via jeugdbewegingen, sportclubs. Ook het deeltijds kunstonderwijs en andere vormen van artistieke educatie kunnen betekenisvol bijdragen aan de integratie van nieuwkomers.⁶

Op korte termijn kan de overheid onderwijsinstellingen sensibiliseren en scholen wijzen op de mogelijkheden om vrijwilligers die zich aanbieden om het schoolteam te ondersteunen, in te zetten.

Zeker voor scholen die voor het eerst onthaalonderwijs organiseren, zal het belangrijk zijn om te werken aan een sterk sociaal weefsel rondom de school. Onderwijsinstellingen zullen in bepaalde situaties moeten kunnen doorverwijzen naar gezondheids- en welzijnsorganisaties die lokaal ook hun verantwoordelijkheid zullen moeten opnemen en expertise uitbouwen voor een specifieke cultuursensitieve begeleiding van anderstalige nieuwkomers.

Voor het uitbouwen van een breed (lokaal) netwerk kunnen lokale besturen initiatieven nemen en een regierol opnemen in het kader van flankerend onderwijsbeleid. Dat zal op korte termijn een uitbreiding vragen van de middelen voor flankerend onderwijsbeleid naar nieuwe gebieden (niet beperkt tot grote steden en centrumsteden).

⁶ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers](#), 24 januari 2013, p. 15-16.

3 Expertise duurzaam opbouwen

3.1 Expertise i.v.m. onthaalonderwijs aan anderstalige nieuwkomers uitbreiden en verankeren

Er zijn op korte termijn maatregelen nodig om expertise uit te breiden én om te vermijden dat bestaande know how verloren gaat.⁷ Op dat vlak zijn er belangrijke verschillen tussen het lager en het secundair onderwijs. Specifiek voor het lager onderwijs stellen we vast dat er voortdurend expertise verloren gaat. Bijkomende uren initieel onthaalonderwijs zijn niet alleen beperkt maar ook sterk variabel, afhankelijk van dalende en stijgende leerlingenaantallen. De raad vraagt om op korte termijn maatregelen te nemen om de stabiliteit te verzekeren zodat er ook gericht geprofessionaliseerd kan worden.⁸

3.2 Extra omkadering voor specifieke sectoren

Flexibele regelgeving, ondersteuningsinitiatieven, verankering van bestaande expertise zijn belangrijke hefboomen, maar om in de gegeven omstandigheden goed onthaalonderwijs te kunnen voorzien, zullen extra middelen nodig zijn.

3.2.1 Opvolgen van leerlingen in basis- en secundair onderwijs

De raad vraagt extra omkadering om ook voor de jonge kleuters goed onthaalonderwijs mogelijk te maken (zie ook verder 6.3 de vraag naar aanpassing van de doelgroep).

Voor het lager onderwijs pleit de raad voor maatregelen die trajectbegeleiding van nieuwkomers mogelijk maken in de overgang van lager naar secundair onderwijs.

De raad vraagt om er n.a.v. deze crisis voor te zorgen dat de vervolgcoaches in het secundair onderwijs effectief hun opdrachten kunnen waarmaken. Het opvolgen van leerlingen is daar een belangrijk deel van. Vandaag is dat niet mogelijk door een gebrek aan omkadering, die beperkt is tot 22u lestijden per week en per scholengemeenschap, ongeacht het aantal leerlingen dat opvolging nodig heeft. Dit mechanisme is in de huidige crisissituatie onhoudbaar. De raad vraagt om de omkadering voor vervolgcoaches te verhogen in functie van het aantal nieuwkomers dat zij coachen.⁹

3.2.2 CLB

De problemen i.v.m. de financiering van de CLB zijn al langer bekend. De Vlor dringt al langer aan op een herziening van de gesloten enveloppefinanciering. De huidige crisis maakt deze vraag zeer urgent. Er wordt een sterke toename verwacht van het aantal leerlingen dat door de vluchtelingen crisis beroep zal moeten kunnen doen op begeleiding door het CLB. Tegelijk zullen de CLB specifieke deskundigheid moeten kunnen inzetten voor de psychologische begeleiding van

⁷ Over de inhoud van die expertise, zie Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers](#), 24 januari 2013, p. 14-17.

⁸ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers](#), 24 januari 2013, p. 14-15.

⁹ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers](#), 24 januari 2013, p. 17.

een complexe problematiek die velen van hen meedragen (zoals post-traumatische stress-syndroom). Er is ook een goed gezondheidsonthaal nodig op het vlak van de vaccinatiestatus die snel in orde gebracht en opgevolgd moet kunnen worden.

3.2.3 Onthaalonderwijs in het deeltijds onderwijs

16- à 17-jarige leerlingen die een duidelijke vraag hebben om een beroepsgerichte opleiding te volgen, stromen nu dikwijls direct door naar het deeltijds onderwijs. Hierdoor missen ze de kans om op adem te komen en vooral om de taal te leren. Het deeltijds onderwijs heeft meer omkadering nodig om ook voor die nieuwkomers goed onthaalonderwijs te bieden.

Meer in het algemeen dient vermeden dat er door gebrek aan omkadering in het leerplichtonderwijs, een grote druk zou ontstaan op de basiseducatie en op het tweedekansonderwijs. Het leerplichtonderwijs moet ook voor de oudste leerplichtige leerlingen zijn verantwoordelijkheid kunnen opnemen.

3.2.4 Tolken

De raad herhaalt ook de vraag om voldoende tolken te voorzien in functie van de reële behoefte, waarvan ook verwacht kan worden dat ze zal toenemen.¹⁰

3.2.5 NT2

Specifiek voor de sector van NT2 vraagt men dat er bij eventuele toekenning van extra omkadering om het aanbod uit te breiden, ook een toename van werkmiddelen voorzien is om dat aanbod effectief te realiseren en daarbij de draagkracht van de centra te vrijwaren. De actuele omstandigheden motiveren de raad om de vraag te herhalen om de extra middelen NT2 (voor het wegwerken van wachtlijsten) te laten inkantelen in de generieke omkadering. Deze middelen zouden ook ingezet moeten kunnen worden voor het leergebied alfabetisering.¹¹

4 Capaciteit voorzien

Er is nu al een capaciteitstekort in sommige regio's/steden, zowel op het vlak van infrastructuur als van personeel. We moeten onder ogen zien dat deze tekorten op bepaalde plaatsen nog veel nijpender zullen worden wanneer het aantal anderstalige nieuwkomers toeneemt.

5 Spreiding over scholen en regio's

Bij de toekenning van plaatsen in de federale collectieve opvangcentra (van Fedasil en van het Rode Kruis-Vlaanderen) die gelegen zijn in meer landelijke gebieden, zal op korte termijn ook vervoer georganiseerd moeten worden vanuit de collectieve opvangcentra. Kinderen moeten in

¹⁰ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers](#), 24 januari 2013, p. 19.

¹¹ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Levenslang en Levensbreed Leren, [Advies over het afsprakenkader NT2](#), 10 juni 2014, p. 7.

elk geval de scholen kunnen bereiken. Hetzelfde geldt voor de kleinschalige opvang die overal in Vlaanderen gelegen kan zijn.

Op dit moment kunnen we niet met zekerheid zeggen waar de vluchtelingen die erkend zullen worden, zich uiteindelijk zullen vestigen. Men kan verwachten dat door economische overwegingen (zoals het vinden van werk) of door sociale overwegingen (zich vestigen waar nu al landgenoten wonen) gezinnen vooral naar grootsteden en een aantal centrumsteden zullen gaan. Dat zijn precies de regio's waar er nu al een capaciteitsprobleem is.

Er is daarom centraal en lokaal goed overleg nodig om alle scholen, ook de scholen gelegen in landelijke gebieden waar nu nog weinig anderstalige nieuwkomers zijn, te sensibiliseren om plaatsen voor deze doelgroep te creëren.¹² In gebieden die tot nu toe geen of weinig ervaring hebben met onthaalonderwijs en opvang van nieuwkomers, zal geïnvesteerd moeten worden in het uitbouwen van een extern netwerk (zie ook 2.3).¹³ Daarin kunnen vervolgcaches een belangrijke (lokale) opdracht hebben (zie 3.2.1). Ook partnerschappen met andere actoren, zoals actoren betrokken bij het woonbeleid, zijn noodzakelijk.

Specifiek voor de doorverwijzing naar het aanbod NT2 vraagt de raad bijkomende aandacht voor de capaciteit van de Huizen van het Nederlands. Indien zij de toestroom aan vragen niet kunnen verwerken, zullen de Huizen de flessenhals vormen voor de doorstroom naar het NT2-aanbod.

6 Regelgeving aanpassen en afwijkingen mogelijk maken

De raad vraagt in het algemeen dat de overheid voor deze uitzonderlijke omstandigheden ook uitzonderlijke maatregelen mogelijk maakt. Dat kan impliceren dat er ad hoc tijdelijke maatregelen genomen worden. De maatregelen moeten erop gericht zijn zo snel mogelijk aan de onderwijsnoden van vluchtelingen tegemoet te kunnen komen.

6.1 Programmatieprocedure versnellen

De raad vraagt om de huidige programmatie voor OKAN in het secundair onderwijs aan te passen met het oog op een flexibeler programmatie: de procedure korter maken, de datum van opstarten flexibeler maken (ook na 1 september), de criteria versoepelen (de focus moet liggen op de lokale nood). De raad zelf engageert zich om op een zo kort mogelijke termijn de verplichte adviesvraag door de overheid te beantwoorden.

¹² Zie ook het advies van 8 september 2015 van het Kinderrechtencommissariaat: [Kinderen op de vlucht: van crisis naar nieuwe toekomst](#), p. 3: "Het is belangrijk dat nieuwe instromers ook naar school kunnen gaan. Als het inderdaad om 7000 extra kinderen en jongeren gaat, zoals de minister van Onderwijs aankondigde, houdt men bij het kiezen van de opvangplek best rekening met de bestaande capaciteit van scholen in bepaalde regio's. De capaciteitsproblemen in onderwijs doen zich vooral in de grotere steden voor. We moeten voorkomen dat veel van de nieuwe instromers geen school vinden of dat kinderen veel te grote afstanden moeten afleggen om op school te raken (met alle risico op minder onderwijsparticipatie). Vlaanderen kan het federale niveau vragen hiermee rekening te houden. En moet de nodige informatie kunnen verschaffen. Daarom is het belangrijk om al vanaf het prille begin (nu dus) aan steden en gemeenten te vragen te inventariseren hoeveel vrije plaatsen de scholen op hun grondgebied (en in sommige gevallen: in gemakkelijk te bereiken scholen in naburige gemeenten) hebben."

¹³ Zie bijvoorbeeld het Brugfigurenproject van Rode Kruis-Vlaanderen waarin rodekruisvrijwilligers kinderen ondersteunen bij hun schoolloopbaan.

Ook voor het programmeren van NT2 in centra voor volwassenenonderwijs, zou op korte termijn een soepele en vooral snelle programmatie mogelijk gemaakt moeten worden. Eventuele tijdelijke maatregelen moeten ook inspelen op capaciteitsnoden van centra voor volwassenenonderwijs en centra basiseducatie, zowel qua personeel als qua infrastructuur. De sector is bereid hierover snel de nodige afspraken te maken met de coördinerende overheid. De raad waarschuwt wel dat afwijkingen van de regelgeving, ook tijdelijke, de kwaliteit van het aanbod niet in het gedrang mogen brengen.

6.2 Inschrijvingsdecreet: aanmeldingsprocedures optimaliseren

De raad beveelt aan om vandaag al pro-actief na te denken over het organiseren van aanmeldingsprocedures, specifiek gericht op de doelgroep van de nieuwkomers.

6.3 Soepel omgaan met kantelleeftijden

De huidige regelgeving – zeker in het secundair onderwijs – is nu al soepel. Op een aantal punten vraagt de raad nog bijstellingen.

6.3.1 Initieel onthaalonderwijs ook voor jonge kleuters

De regelgeving op het vlak van inschrijvingsrecht impliceert nu dat jonge kinderen (jonger dan 5 jaar) niet tot de doelgroep van het initiële onthaalonderwijs in het lager onderwijs behoren. De raad vraagt om deze leeftijdsgrens naar onder aan te passen zodat alle kleuters tot de doelgroep gerekend kunnen worden.

6.3.2 Overgang van lager naar secundair onderwijs

De raad vraagt dat een afwijking op de ondergrens (12 jaar) voor OKAN mogelijk wordt. In individuele gevallen kan immers een vervroegde instap in een OKAN-klas van het secundair onderwijs beter tegemoet komen aan de noden van de leerling dan nog instappen in het lager onderwijs.

6.4 Erkennung buitenlandse diploma's en optimalisering van EVC-procedures

N.a.v. de vluchtelingen crisis herhaalt de raad zijn vraag naar een toegankelijke en transparante procedure voor de erkenning van buitenlandse studiebewijzen in het hoger onderwijs.¹⁴ Op dit moment is de procedure te log en neemt ze te veel tijd in beslag. Een forse toename van het aantal aanvragen zal de capaciteit van NARIC nog meer onder druk zetten.

Daarnaast is er het specifieke probleem van mensen die niet over papieren of bewijzen beschikken. Voor hen is een heldere EVC-procedure nodig en een assessment-instrumentarium dat maximaal afgestemd is op de doelgroep van anderstalige nieuwkomers. De raad wil hier alvast het signaal geven dat hij bereid is om op korte termijn mee na te denken over hoe we

¹⁴ Zie de fiche opgemaakt in het kader van het Memorandum van de Vlor (mei 2014): [Fiche Kwalificerende onderwijsloopbanen en hbo5](#).

nieuwkomers vanuit onderwijs kunnen ondersteunen om snel door te stromen naar de arbeidsmarkt. De raad zal dit als aandachtspunt verder opnemen in het advies over de conceptnota EVC.

Er zal ook bekeken moeten worden of en hoe een snelle EVC-procedure voor gediplomeerde nieuwkomers (zowel hoog- als midden- of laaggeschoold) en nieuwkomers vorm kan krijgen.

6.5 NT2 geïntegreerd aanbieden

Voor de extra middelen die in een recent verleden al toegekend werden om de wachtlijsten voor NT2 weg te werken, vraagt de raad dat centra de ruimte krijgen om die flexibel en vanuit een geïntegreerd perspectief in te zetten, waarbij een aanbod NT2 gecombineerd kan worden met maatschappelijke oriëntatie. I.p.v. een exclusieve focus op taalcursussen Nederlands zouden centra met een breder geheel van sleutelcompetenties moeten kunnen werken. Hiervoor kunnen projecten als 'School en ouders' en 'Ouders in (inter)actie' waarbij centra voor basiseducatie en voor volwassenenonderwijs samenwerken met leerplichtscholen, belangrijke hefboomen zijn.¹⁵

7 Data verzamelen en beleid monitoren

Het is een al langer bekend knelpunt dat er een gebrek is aan betrouwbare data over onderwijs aan anderstalige nieuwkomers.¹⁶ Zo hebben we geen zicht op leerlingen die niet via OKAN maar rechtstreeks in het secundair onderwijs instromen. De verdere schoolloopbaan van deze nieuwkomers kan niet opgevolgd worden. Om de kwaliteit van ons onthaalonderwijs te bewaken, is een nauwgezette dataverzameling nodig en moeten nieuwkomers snel geïdentificeerd kunnen worden (met respect voor de privacy van de betrokken ouders en kinderen en zo weinig mogelijk administratieve belasting voor scholen).

Dit geldt ook voor cursisten NT2. Het regelmatig opvolgen van hoe nieuwkomers zich verspreiden over centra in Brussel en Vlaanderen, is nodig om regelmatig de verdeling van middelen te evalueren.

¹⁵ Zie bijvoorbeeld het project 'School en ouders', een behoeftegericht NT2-aanbod waarin anderstalige ouders lessen Nederlands volgen in de school van hun kind. Ouders in Interactie is een specifieke invulling van dit aanbod. Zie <http://www.schoolenouders.be/>.

¹⁶ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers](#), 24 januari 2013, p. 8.

8 Intersectoraal werken is noodzakelijk

Voor vele van de dringende maatregelen die de raad hierboven oplijst, is een goede samenwerking tussen beleidsdomeinen nodig. De raad vindt het positief dat er een interministerieel comité is opgericht en dat het Agentschap Integratie en Inburgering het beleid coördineert. Voor de onderwijssector verwacht de raad dat de onderwijsoverheid alle betrokken onderwijspartners goed zal informeren over en waar nodig en mogelijk betrekken bij verdere beleidsontwikkelingen.¹⁷

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Harry Martens
voorzitter

¹⁷ Zie ook het advies van 8 september 2015 van het Kinderrechtencommissariaat: [Kinderen op de vlucht: van crisis naar nieuwe toekomst](#).